

KÖZLEKÉSEI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egy évre — 18 kor.
 Folyóévire — 6 „
 Készen hozva:
 Egy évre — 20 kor.
 Folyóévire — 6 „
 Tízéves postán szállva:
 Egy évre — 26 kor.
 Folyóévire — 6 „

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelent minden nap a helyi és
 külső hírek naponta kiadásával.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apocsa-utca 8.
 A szerkesztőség kártyák visszatérítését
 vagy megértését nem vállalja.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egy évre május 8-án.

NAGYVÁRAD május 24.

Mennyiben megbízhatók az új népoktatási törvény megokolásának adatai?*

A »Tiszántul« folyó hó 21-én megjelent 117. számában »Berettyómenti« fenebbi cím alatt kétségbe vonja az új népoktatási törvény megokolásának az adatait, melyek szerint Magyarországon 3343 nem magyar tannyelvű iskola van: melynek tulnyomó részében a magyar nyelv tanítása csakis a magyar gépies írás és olvasásra terjed. Kétkedését alólírottak mult évben »Biharvármegye a népesedési, vallási, nemzetiségi és közoktatási statisztika szempontjából« cím alatt közzétett könyvének cikkirő szerint téves állításaiból sarjaztatja, mondván: »ha Sipos Orbántól ilyen jelentések mentek fel a miniszterhez, gondolom, más megyéktől még siralmasabb tudósítások mentek fel s akkor hála Istennek, jóval leszall értékből az az állítás, hogy 3343 nemzetiségi iskolában nem volt kellő a magyar nyelv tanítása.«

Megfoghatatlan előttem, hogy az igen tisztelt cikkirő, hogyan tévesztheti össze; először: az én saját véleményemet, melyet a statisztikai adatokból egyéniségenél fogva alkottam, magokkal a statisztikai adatokkal? másodsor: a népesedési, anyanyelvi állapotokra külön tett megjegyzéseimet magokkal az iskolai állapotokkal? Hiszen az én egyéni véleményem lehet helyes vagy helytelen, a nélkül, hogy a statisztikai adatok hiteles vagy nem hiteles voltára befolyyna; úgy az anyanyelvi mai állapotot, — ámbár az iskolával szoros kapcsolatban van, — ezzel teljesen azonosítani nem lehet.

Idézett könyvem 171. lapján szóról-szóra ezt mondom: Az állami, községi, román. kath. tehát a bodonosi, fegyverneki, kövági, baromlaki r. kath., továbbá az ágost. evang., ev. reform., izraelita s magán tanítók is, ez időszertint összesen 573-an tannyelvül kizáróan a magyart használják s magyar szellemben tanítanak.

Hogy a r. kath. tanítók összességét

* Készségesen adtunk lapunkban helyet Biharvármegye érdemes tanfelügyelője e cikkének, mely felvilágosítást nyújt lapunknak egyik korábbi cikkére s egyúttal újabb bizonyosságot szolgáltat a román. kath. iskolák magyarosító hatásáról. Szerk.

vagyis mind a 114-et ideszámítottam, igazolja könyvem 177. lapján közölt táblázat. Tehát én egyellen meglévő tótajkuk lakosság részére szervezett s fenálló r. kath. iskoláról sem állítom könyvemben, hogy tannyelve nem magyar; sőt a 165. lapon az ily jellegű iskolákról állítom s vallom: hogy a biharvármegyei és nagyváradai román. kath. iskolák értékét a magyar nemzeti nevelés szolgálatában is minden részrehajlatlan bírálónak be kell ismernie.

Csakhogy az iskola tannyelve s jelenben a népesség anyanyelvi tagozata, két különböző dolog. Cikkirő nehezteli ama állításomat, hogy Fegyverneken és Kövágón a tót nép a magyarosodás terére lépett: azt állítja, hogy ez már régen megtörtént; a többi községekre pedig ama megjegyzésemet nehezteli, hogy a tótság teljes megmagyarosodásához nem kellene egyéb, mint magyar tannyelvű iskola (már t. i. ahol nincs) és a magyarosodásban lelki gyönyörűségét találó helyi vezető szellem. Nézzük tehát, hogy a felsorolt községekben a népesség anyanyelvi és nem az iskolai állapota milyen most?

1. Almaszeghután 13 magyar anyanyelvűvel szemben 562 lakos.
2. Tormafalván 11 magyar anyanyelvűvel szemben 244 lakos.
3. Várkertben 12 magyar anyanyelvűvel szemben 230 lakos.
4. Baromlakon 12 magyar anyanyelvűvel szemben 380 lakos.
5. Bodonoson 211 magyar anyanyelvűvel szemben 289 lakos.
6. Fegyverneken 132 magyar anyanyelvűvel szemben 252 lakos.
7. Kövágón 38 magyar anyanyelvűvel szemben 101 lakos tót anyanyelvűnek vallotta magát, vagyis: Fegyverneket és Bodonost kivéve mindezen községekben a magyarság 0—10 százalék; Fegyverneken 20—30, Bodonoson 10—20 százaléka között mozog az összes lakosságnak. (Lásd könyvemem kívül: A Magyar korona Országainak 1900 évi Népszámlálása. Szerkeszti és kiadja a m. kir. központi statisztikai Hivatal, Budapest 1902. (Tormafalván s Várkertben nincs iskola, csatlakoznak Almaszeghutához s Baromlakhoz, de ez mint többnyire minden iskolai csatlakozás csak névszerinti; Baromlakon, Fegyverneken, Kövágou pedig román. kath. lelkész nincs. Ily körül-

mények között, hogy e helyek megmagyarosodásához nem kellene egyéb, mint magyar tannyelvű iskola s a magyarosodásért lelkesülő helyi vezető szellem, feljajdulásom megokolt volt-e vagy sem s hogy a sajnos állapotok nekem adnak-e igazat, vagy a cikkirőnek? annak megítélését a részrehajlatlan bírálóra bízhatom.

Pedig a tótság magyarosítására nézve sem meritettem ki az állapotok összes szomorúságát, mert azoknak nyilvános fejtegetése szerintem az ügynek alig használna.

Cikkirőnek könyvem 39 lapjáról idézett sorokból vont következtetése is téves. Én könyvemnek e részében csak azon községeket számlálom el magyar községeknél, melyekben a magyarság az összes lakosságnak legalább 80%-át teszi ezt igazolja a munkához fűzött térkép színezése is; a többi községeket már vegyes ajkuaknak soroztam be. Hogy ilyképpen Monospetri is nem juthatott a tisztán magyar ajkú községek sorozatába, az nagyon természetes; mert a magyarság itt nem teszi a lakosság 80 századóját. Ez a megosztás szerintem helyes, mások szerint lehet helytelen; de a megosztással való ilyen elbánás sem von le semmit magának a statisztikai adatnak hitelességéből. Monospetrinek, mint a többi községeknél néprajzi, vallási és iskolai viszonyait részletesen közlöm. (Lásd könyvem 60, 112, 185, 186. 194. lapjait) Részletes idézésével tehát cikkirő csak az én könyvem adatait ismétli, miket én sem fejtettem véka alá. Könyvem a statisztikai adatokat nem a cikkirő által megjelölt, hanem 58—72. és 75, továbbá 108—133, végre 177—201. lapokon közli. Cikkirőnek ezeket az adatokat tessék kétségbe vonni s megczáfolni, akkor kétségbe vonhatja amaz adatokat is, melyek az iskolák tannyelvére vagy a magyarosodás állapotára vonatkoznak. Könyvemre, annál kevésbé az országos állapotára vonatkoznak. Könyvemre, annál kevésbé az országos állapotokra, nem lehet könyvemnek egyes kiszakított mondatából ítéletet alkotni. Se jót, se rosszat. Tessék az egészet elolvasni s összevetni.

Mellékes észrevételére, hogy t. i. némely iskolát csak nagy ritkán látogatunk az jegyzem meg, hogy a tanfelügyelőség a rendelkezésére álló idő alatt, a hivatal

Jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő

egyedül
REICHARD áruháza
 czégnél Fő-utcán kapható.

személyzetének létszámához s az utazásra engedélyezett összeg mértékéhez képest, minden évben igyekszik meglátogatni mindazon iskolákat, hol a látogatásnak nagyobb szükségét érzi.

Megjegyzem azt is, hogy könyvem, ámbár sok részben hivatalos uton nyert adatok szerint, de nem hivatalos használatra készült. A hivatalos kimutatásokat és jelentéseket az iskolai hatóságoktól közvetlenül szerzett adatokból állítjuk össze.

Bocsásson meg az általam igen tisztelt Czikkiró, hogy kimerítőbben s részletesebben ezuttal nem akarok válaszolni.

Sipos Orbán.

Bánffy Szegeden.

Szeged első kerületének képviselőjének, László Györgynek a város polgármesterévé történt megválasztása következtében megüresedett mandátumra, a nemrég megalakult Bánffy-párt, tudvalevőleg magát a vezért, báró Bánffy Dezsőt jelölte. Bánffy pünkösdi első napján tartotta meg Szegeden programbeszédét, Ujat nem mondott, csupán a már ismert általános programját ismételte meg. Bánffy után Baracs Marcell, Szemere Attila és Hoch János beszéltek. Bánffy pártja nagy ovációval vette körül szegedi tartózkodása alatt. Bankett és fáklyaszene is volt tiszteletére.

Az OMKE alakuló gyűlése.

Pünkösdi vasárnapján tartotta meg alakuló gyűlését Budapesten az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület. A vigadóban mintegy kétezer kereskedő gyűlt össze; képviselve voltak a már megalakult vidéki testületek kiküldöttei, a hazai kereskedelmi és iparkamarák stb. A gyűlést Szabó Kálmán debreczeni kamarai elnök vezette a megalakulásig. A végrehajtó-bizottsági jelentés felolvasása után megalkotották az egyesület vezetőségét. Elnök lett Sándor Pál képviselő, ki Szabó Kálmán üdvözlése után eimondta programbeszédét, melynek figyelemreméltó pontja volt az önálló vámtérület melletti állásfoglalás. Az alelnökök sorába beválasztották Nagyváradról Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos, keresk. és iparkamarai elnököt. Este bankett volt, melyen Hieronymi Károly m. kir. kereskedelmi miniszter is megjelent.

Rákóczi hamvai.

Eötvös Károly, ezt a javaslatot teszi Rákóczy hamvainak hazaszállítására és eltemetésére.

Az országgyűlés válasszon küldöttséget nyolcz képviselőből és négy főrendből. Stambuli nagykövetség közbenjárásával a küldöttségek:

1. átvesszi a hamvakat s hazahozza;
2. átadja az országgyűlés által nyújtott kétezer aranyból álló kegyes alapítványt a szent Benoit-zárdának azzal a rendeltetéssel, hogy évenként Rákóczy Ferencz, Zrínyi Ilona és a magyar bujdosók lelki üdvösségeért egy-egy szent misét szolgáltatasson;
3. aláírja a mindehhez szükséges okmányokat;
4. a török szultánnál a nemzet nevében tiszteleg s hálás köszönetét fejezi ki, amiért a bujdosóknak, a szabadság hőseinek ő és dicső ősei és elődei vendégszerető el-

látást, nyugodt életet, tisztos menedéket s zavartalan örök pihenőhelyet nyújtottak;

5. a hamvakat szállító vonat az ország határán belül minden törvényhatóság székhelyén megáll egy napra, hogy a nemzet közelebről láthassa s tisztelhesse a szent hamvakat;

6. Budapesten az országházából történjék a temetés;

7. méltó siremlék a nemzet adományából.

Igy kell nekünk a bujdosók vezérét, szabadságunk hőseit, utolsó nemzeti fejedelmünket fogadnunk.

Ének- és zenevizsgálat az Immaculata-intézetben.

Hogy a művészi nevelés milyen fontos szerepet játszik már a leánynevelésben, az fényesen bizonyult be az Immaculata-leánynevelő intézetnek tünneplé másodnapján tartott zenevizsgálatán.

Nem is zenevizsgálat volt az, hanem valóságos tünneplé, melyen a zene és költészet muzsái ihlették rózsaszaru, fehérhús leánykák lelkeit, melyen diadalát űlte a szépnek szeretete, egyesülve a vallás, az erény és hazaszeretet szent eszméjével.

Az izlésesen kiállított meghívón között gazdag műsor előre jelezte az tünneplé érdekességét, mely körülmény, valamint az intézet és annak nagyérdemű főnöknője iránt már sokszor megnyilatkozott köztisztelő, a délutáni órákban szép közönséget szerzett a német-utcai zárdá virágos, aranyas udvarába. A csendes, tiszta falak már rég nem láttak annyira elegáns tavaszi toilletet, civilt és egyenruhát, mennyit a zenevizsgálat alkalmán ott összegyűjtött.

A csoportokba verődött közönségen valami kellemes várakozás hangulata ömlött el. Várták a minden szépért és jóért lelkesülő főpásztort, dr. Szmrecsányi Pál nagyváradai püspököt.

Ot óra után érkezett a püspök s az intézet kapujában Palotay László praelátus és a zárdá főnöknője fogadták hódoló örömmel. De meglátszott a szeretet és hódolat az egész közönségen, melynek sorfalán át vonult fel a főpásztor a papság kíséretében az intézet pálmával díszített egyszerű nagytermébe, hol azonnal kezdetét vette az ének- és zenevizsgálatnak nevezett tünneplé.

»Velencei est« Geibeltől, volt a megnyitó szám.

A szöveget dr. Krüger Aladár fordította németből, zenéje Aiblinger Gáspártól. Előbb csak az »stharang kongása hallatszott a fehérhús lánykától elrejtett emelvény fölől, majd lágyan, melodikusan kezdett énekelni, Lechner Berta zongoratanítónő zongorakísérete mellett az óvónépző és polgári iskola énekkara és mindvégig csinos előadásával tapsokra ragadta a hallgatóságot.

Ezt követte egy hegedűkettős: Ováry Panka II. és Ováry Klárka II. p. o. tanuló kedvesen, összevágóan adták elő Dubovszky Marianna III. p. o. t. csinos zongorakíséretével az ő zenetanárának Mazalik Józsefnek »Unserer Liebtinge« című szerzeményét. Kaptak is érte tapsokat.

Következett az tünneplé lényegpontja: »Mi a haza«. Melodráma, szövegét Ábrányi Emil, zenéjét dr. Horváth Ákos szerezte. A teljes énekkar állott a pódium háttérében, a zongora mellett Muhoray Irén, a cimbalomnál Fletzer Menottiné cimbalomtanítónő, mikor Szőnyi Margit IV. oszt. központiintézet növendék elkezdte az ő kellemes, csengő hangján, a hazafias költemény szavazását. Természetes, kecses gesztusoktól kísért előadása fokról-fokra jobban elragadta a nagy hallgatóságot. Megindító lett a melodráma, főleg akkor, mikor a szavazást a kar pianissimo előadott magyar dalai kezdték kísérni és vége felé, hogy a »Szózat« lelkesítő hangjai kísérték a gyönyörű elő-

adást, igazán alig maradt szem szárazon. Nem is csoda, hogy a melodráma előadása után szűnni nem akaró lelkes tapsok köszönték a művészi élvezetet.

Most egy zongoraszó következett. Farkas Hajnalke II. oszt. és Rack Irén IV. osztályu tanuló zongorázták el jó technikával Schulhof »Valse Boillante«-ját. Az ezt követő daljáték is igen jól sikerült. Ez Váradi Antal »A tavasz tünneplé« című műve volt, melyhez a zenét Harslinszky László írta s melyet polgári és elemi iskolai tanuló adtak elő kedves dalokban, meglepően jó betanulással. Egy egész tavasz állt a pódiumon a függöny felgördülésekor — ragyogó pompában a rózsza (Krupenszky Irén), ibolya (Véber Irén), viola (Fekete Piroška), nefeletts (Barabás Ilonka), lilium (Bajor Margit) és egyéb virágok (Bérczi Irén, Békésy Piroška, Balla Margit, Roskovits Rózsa, Tanács Berta, Richter Ilonka, Óváry Klári, Kozsik Margit, Béres Ilona, Láng Vilma, Herschmann Margit, Muhorai Pirike, Bora Vilma, Szántó Ica) álltak ott festői csoportokba elrendezve s tavasznak, napsugárnak dalt zenegedezve.

Azután jöttek a lepkek csinos jelmezekben szárnyasan (Imrik Ilonka és Margit, Csillag Lujza, Sztankovics Irén, Lamprecht Erna, Rokszin Erzsébet, Papp Margit, Kostyál Katica, Szidor Zsóka, Scheffer Margit) és kedvesen csicseregve oda szálltak a virágok mellé.

Majd édes kis bogarak lebegtek be zümmögve (Lamprecht Ilus, Kacsó Nelli, Schwarcz Miczi, Belányi Ellus, Voronyák Olga, Flórich Mariska) és teljessé tették a ragyogó életképet.

Végül jött a kertészleány, Vajna Ilona és űde, bájos hangú dalával rátette a koronát a daljátékra, mely hallható örömmel töltött el minden jelenlevőt.

Egy ügyesen játszott zongoraszó Chopin Polonaise Lamprecht Miczi előadásában egy jókedvre hangoló tréfás énekszám — szövege dr. Krüger Aladártól — (kettős) Ováry Panka és Fekete Ilonka (bájos szakácsnő jelmezekben) előadásában, majd Kovácsik Irma jeses cimbalomjátéka követték egymást.

Végül ismét egy daljáték »A madarak versenye« (dr. Martos Ferenczről. Zenéje Szoljanovics Jenő) fejezte be a szép műsort, melylyen az óvónépző-intézet énekkara remekelt. Az erdei tündért ugyan festői gazdag jelmezekben egy polgári iskolai IV. oszt. tanuló, Mayor Mariska ábrázolta, ki kedves alakításával, bájos mozdulataival és szép tánczával igen jó hatást gyakorolt, de a többi szereplő és a kerének kizárólag az óvónépző dicséret. Fodor Zsuzsika (szarka), Bondor Márta (kakuk) Graf Mariska (rigó), Farkas Erzsébet (héra), Kovács Ilona (fülemüle), Hapzár Mariska (pacsirta), Voszka Jolán (bagoly), valamint a verébek, fürjek és galambok kara, mind derekasan kitétek magukért és méltó befejezéshez juttatták a pompás tünneplé, mely dicsőségére válik az Immaculata intézet ének- és zenetanításának, valamint az egész nevelési irányának. Öv. Sz. K.

A jelenvolt nagyszámú előkelő közönség sorából a következőket sikerült összejegyeznünk:

Dr. Szmrecsányi Pál püspök, Palotay László praelátus, Fetszer Antal, Grócz Béla, Bundala Mihály kanonok, Mayor Miklós alezredes, Millye Mihály táblabíró (Zilah), Gál Sándor százados, Kozáry Gyula, Guta N., dr. Szemethy Géza Heilinger József, Halász Gyula, Brém Lőrincz, Beleznay Antal, Ováry Sándor, Kacsvinszky Andor, Imrik László és még számos városunk előkelőségei közül.

Urhölgyek: Des Echerolles Kruspér Sándorné, Mayor Miklósné, Schlauch Jozefin, Beleznay Antalné, öv. Krüger Viktorné, öv. Vidovich Bonaventuráné, Ováry Sándorné, Kacsvinszky Andorné, Bérczi Jánosné, Millye Mihályné, Papp Iréné, Török Lászlóné, Vuicskics Julia, öv. dr. Személy Kálmánné, Kappel Gyöngyné, öv. Erdélyi Endréné, stb.

Ünnep után.

Derült, verőfényes idő kedvezett Pünkösdi ünnepének. A közönség elárasztotta az utcákat.

Pünkösdi Vasárnap zsufolásig megtöltötték a hívek a székesegyházat. Már reggel 7 óra után egymást érték a kocsik s szállították a bérálásra a fehér ruhás leánykákat és az ünnepi ruhába öltözött fiúcskákat és a bérmaszülőket.

Reggel 8 órakor érkezett meg dr. *Szmrecsányi Pál* püspök, teljes főpapi díszben, a már ekkor zsufolásig megtelt székesegyházba s a bejáratnál rája várakozó papságtól kísérve, a bérálások sorfalai között vonult a Szentélybe.

Az ünnepélyes Szent-misé a püspök tartotta, a káptalan tagjai és a papság segédletével s a szent-misé után *Palotay László* pápai praelatus szent-beszédet mondott.

Kilencz óra után *Szmrecsányi Pál* és *Radnai Farkas* újonnan kinevezett besztercebányai püspök, megkezdték a bérálás szentségének kiszolgáltatását. A tágas templom közepén, egész a kijáratig, továbbá a két oldalt levő oltárok folyosóin voltak a bérálások felállítva. Körülbelül 11 óra volt, mikor az utolsó bérálásoknak feladták a szentséget. Mily óriási fáradalmakkal járt ezen szent-ténykedés, látható a megbéráltak óriási számából.

Szmrecsányi Pál püspök 688, *Radnai Farkas* püspök 584 gyermeknek, illetve felnőtteknek adták fel a bérálás szentségét. Megbéráltak: Olasziból 694-en, Ujvárosról 397-en és Várad-Velenczéről 181-en, — összesen 1272-en.

Mindkét napon, a pompás időben benépesültek az utcák ünnepi közönséggel. A Püspök- és Félix-fürdőbe a közuti vasut vonatai alig győzték kiszállítani a szórakozni óhajtó közönséget, akik ellepték a fürdőket. Különösen szép számú, előkelő közönség volt a Püspök-fürdőben, amely *Kernács János* új fürdőbérlet vezetése alatt mind népszerűbb s kedveltebb szórakozó helye lesz a város intelligens közönségének.

UJDONSAGOK.

A tanfelügyelő üdvözlése.

A nagyváradai tanítók köre a múlt szokásaihoz híven impozáns ünnepélyt rendezett *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő tiszteletére, kinek ma van a névünnep.

A tanítók körülbelül 80-an jelentek meg felekezeti és valláskülönbség nélkül.

Az ünnepeltért *Stark Gyula* és *Vadaj József* tagokból álló küldöttség ment, majd mikor az ünnepelt belépett zugó éljenzéssel fogadták a kör tagjai.

Ezután *Magdits Károly* köri tag üdvözölte az ősz tanfelügyelőt igazán szép alkalmi beszéddel.

Sipos Orbán lelkes szavakban köszönte meg az ünnepelést, biztosítván a tanítókat további szeretettel és jóindulatáról. Majd *Vadaj István* tanító szavalt a nagy sikerrel *Harsányi* Simonyi obesterét, mire a Himnusz énekletével az ünnepély véget ért.

* **Uj róm. kath. templom Békéscsabán.** A békéscsabai róm. kath. hívek éveken ezelőtti mozgalmat indítottak egy új templom felépítése iránt, amely alkalmas volna a megszaporodott egyházközség tagjainak a befogadására. Ennek a mozgalomnak kedvező lökést adott mostan *Szmrecsányi Pál* váradai püspök, aki az egyházhöz intézett leiratában ígéretet tett, hogy a templomépítés költségeinek alapját magánpénztárának hozzájárulásával fogja kiegyesíteni. A főpásztor emez elhatározása nyomán, az egyházközség elnöksége: *Nemeskey Andor* szentszéki ülnök, plébános és *Pándy István* dr. világi elnök, a napokban a fővárosba utaznak, hogy *Zsilinczky* államtitkár útján, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál lévő folyamodás kedvező elintézését szorgalmazzák.

* **A király az Erzsébet királyné szanatóriumában.** O felsége ma délután egy órakor gróf Paar főhadsegéd kíséretében meglátogatta az Erzsébet királyné nevét viselő tüdőbetegek szanatóriumát. A királyt, akinek a fogadására nagy és előkelő közönség jött össze a kórház előcsarnokában, gróf Batthyány Lajos elnök és a kórház igazgató-őorvosa fogja üdvözölni.

* **A kispapok majálisa.** Tegnap kedélyes majálisra rándultak ki a Szent László-fürdőbe a papnevelő intézet növendékei, kikkel együtt az intézet elöljárói és tanárai és a helybeli klérus számos tagja is kirándult a kedves fürdőhelyre. Délután fél 5 órakor maga *Szmrecsányi Pál* püspök is kikocsizott a kispapok majálisára s jó másfél óráig időzött a a fürdőben. Kanonokok közül künn voltak: *Grócz Béla*, *Bunyitay Vincze*, dr. *Karsch Lollion* és *Bundala Mihály*. Este 7 órakor a kápolnában litániát tartottak, melyen a kispapok kara énekelt.

Ugyancsak tegnap rendezett majálist a rontói erdőben a Szt.-Vincze intézet növendékei részére *Felser Antal* apátkanonok az intézet igazgatója.

* **A sorozás eredménye.** Az 1904. évi sorozás most folyik Nagyváradon s tegnap az 1883-ik évben született ifjak állottak elő. S ez a generáció ugylátszik ép és rátermett, mert 220 hadköteles közül 76 vált be katonának. Ily nagy százalékot régóta nem soroztak be első korosztályból Nagyváradon. A sorozás egész nap tartott s eleven, kedélyes epizódok játszódtak le a sorozó bizottság előtt. Hol a szabadulók, hol pedig a beváltak örvendeztek s nem egyszer büszke önérettel tört ki a lelkesedés, ha egy-egy legényt huszárnak soroztak. Formás, deli legényekben nem volt hiány, a miről tanuskodik az eredmény. A sorozás reggel 8 órakor kezdődött. A sorozó bizottság elnöke polgári részről *Bordé Ferenc* főjegyző, a közös hadsereg részéről *Fischer* őrnagy, a honvédség részéről *Kolták* százados. Sorozó tisztek: *Fink* főhadnagy és *Rabolics* hadnagy, a honvédségtől *Dénes Arnold* főhadnagy. Orvosok: dr. *Speck Adolf*, dr. *Czokó László* ezredorvosok és dr. *Berkovits* tb. városi orvos. A sorozás menetét *Darvassy* Lajos tanácsos a katonai ügyosztály vezetője és *Pásztor* Bertalan fogalmazó vezetik. Tegnap 297 hadköteles közül 220-an állottak elő. 220 közül 76 vált be. Egy éves önkénteseknek besorozták: *Viád Gusztáv*, *Frankó József*, *Kováts David*, *Lázár Loránd*, *Fluk D. zso*, *Lánczi Ferencz*, *Jelinek Sándor*, *Böszörményi Béla*, *Sonnenvirt Samuel*, *Horváth Ernő*, *Heringh Sándor*, *Réményi Béla*, önkéntességre jogosított ifjakat.

* **A város új mérnöke.** *Lovass* Zsigmond városi mérnök lemondásával megüres-

dett mérnöki állást *Beöthy László* főispán tegnap töltötte be s Nagyvárad város mérnöki hivatalához *Altnöder* Endrét nevezte ki mérnöké. Az új mérnök jeles képzettségű, fiatal ember, aki eddig Mező-Berényi községi mérnöke volt s így már gyakorlati ismeretei is vannak. Előreláthatólag nagy segítségére lesz az új mérnök a munkával tulhalmozott *Köszeghy* József főmérnöknek.

* **Emberéletbe kerülő földomlás.** Margittai tudósítónk telefonon jelenti, hogy *Szilágyi* Péter jó módú gazda telkén egy több méter mélységű mészgödör beomlott s a benne dolgozó *Szilágyi* Pétert maza alá temette, mire az eltemetett embert kiásták, már halott volt. Boncsolás és helyszíni szemle után *Szilágyi* Pétert eltemették.

* **A város kövezése.** A város általános kövezésének programját már tárgyalás alá vette a pénzügyi, szépészeti és közlekedési szakbizottság, de csak egy részét tárgyalta le a terjedelmes munkálatnak. Az együttes bizottság pénteken, május 27-én délután 3 órakor újból összeül s folytatólag tárgyalja a program hátralevő részét.

* **A Fő-utca csatornázása.** A városi közgyűlés tudvalevőleg elfogadta a városi tanács azon előterjesztését, hogy 600,000 korona költséggel a Fő-utczát kiburkoltatja s rendezeti. Mielőtt azonban a burkoláshoz kezdenének, az utrész végleges csatornázását kell elkészíteni. *Köszeghy* József városi főmérnök tegnap előterjesztést tett Nagyvárad város tanácsához a Fő-utca csatornázása tárgyában s beterjeszti egyben a terveket és költségvetést. A csatorna a vasutól a kishidig vonul végig, de mivel itt nem lehet a Körözsbe bocsátani Szent-János és Fűzes-utczákon át vezetik a Páris-patak torkolatához, hol beömlik a Körözsbe. Mivel ez a munkálat nagyon sürgős, azt ajánlja a főmérnök, hogy az ismert vállalkozókat hívja fel mielőbb a város szűkebb versenytárgyalásra, hogy júniusban már megkezdhesék a csatorna építést s szeptemberre készen legyenek a munkálatokkal. A csatorna az általános csatornázás tervei után készülné, hogy majdan bekapcsolható legyen abba. A költségvetés szerint szennyvíz csatorna 32023 koronába, az esővíz-csatorna 42273 koronába, a pótlólag felvett munkák 3306 koronába és a házi csatlakozások 14060 koronába, összesen tehát 91662 koronába kerülnének a munkálatok.

* **Iskolaszéki ülés.** Nagyvárad városi községi iskolaszéke tagjait a városház bizottsági termében folyó hó 26-án, csütörtökön d. u. 4 órakor tartandó havi gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1904. évi május hó 23-án. *Rimler* Károly iskolaszéki elnök.

* **Lemészárolt csendőr.** Pünkösdi vasárnapján a nép bosszúja megdöbbentő kegyetlenséggel és furfanggal csalta tőrbe *Szabó* Sándor csendőrt Ermihályfalván. Este 9 órakor előre megbeszélte a terv szerint kicsalták *Szabó* csendőrt az egyik közeli tanyára, azzal a furfanggal, hogy ott künn véres verekedés történik. A tanyára érkező csendőrt tényleg verekedő legények várták s az egyik hetyke legény durván megsértette a csendőrt s azzal futni kezdett, hogy a többiek hátulról támadhassák meg a tőrbe csalt csendőrt. A furfang sikerült. *Szabó* tőrbe vette a durva szitokkal rátámadó legényt s a többiek hátulról leütötték és mielőtt védekezhetett volna, saját szuronyával és fegyverével holtra verték. A szerencsétlen embernek még csak annyi ereje volt, hogy az egyik közeli házba vándorzogott s ott elmondhatta, hogy kik voltak akik le-

ütöttek. Támadói közül megismerte a *Csongrádi testvéreket*, Nyíry Sándort, Oláh Lajost, Kiss Jánost s még vagy 5-6-an lehettek a csendőr gyilkosai. Szabó Sándort életveszélyes sebeivel beszállították a debreczeni kórházba.

* **Anarkia Gálospetriben.** Ermihályfalván és környékén a lelketlen lázítók munkája rémitő módon meglazított minden rendet s a nép fékevesztett vadként tombol. Tegnapelőtt egy csendőrt vernek agyon, s ma már arról értesít tudósított, hogy a gályospetri *Dravecsky* és *Trater* birtokon nap-nap után gyújtogatások történnek. Gazdasági épületeket, szénakazlakat magtárakat gyújtogatnak. Fráter Vincze magtárában 1200 méter-mázsza tengeri lángba áll. Már eddig a birtokon 62 ezer korona kárt okoztak.

* **Tűzek.** Elmult éjjel fél 12 óratájt az Aradi utca 29. sz. a. levő és Kohn Albertné tulajdonát képező ház udvarán egy összetakolt, cigány család lakta apróbb épület kigyuladt. A láng átcsapott Fried Szeréna szomszédos istállójára is. Mindkét építmény porig égett. Az istállóban volt 28 darab marha, illetve ló megmentése sikerült. — Ugyancsak tűz volt tegnap délelőtt is és pedig a Heiler-féle szeszyárban, ahol a kéményből kicsapódott tüzeskorom az épület zsindejtetőzetét meggyújtotta. A tüzet azonban a gyár személyzete hamar elfojtotta. Mindkét tűznél megjelent a rendőrség és tűzoltóság, utóbbinak azonban csak az első esetben volt nagyobb dolga.

* **Gyilkos rablóbanda.** A Budurásza mellett lévő gyalunvéri uradalmi sertés falkát 22-én éjszaka felfegyverezett rabló banda támadta meg. A rablók a kanászokat sortűzeléssel támadták meg s az egyik kondást agyon lötték, a kanászok viszont löttek, de senkit sem találtak. A támadók ezután vissza vonultak. Az egyik kanász a rablók közül fel ismert egy embert, akit még az éj folyamán letartóztattak a csendőrök. A letartóztatott solymos petráni lakos notórius rablóvezér.

* **Megverte a házigazdáját.** Hügyecz János kőművesség, ki Vad Jánosnak Óvodautca 47. szám alatt lévő házában lakik, vasárnap délelőtt a házigazdáját, mert ez a házbért követelte rajta, megtámadta és alaposan megverte. A házbéliek a házigazda védelmére rendőrt is hívtak, de a dühöngő lakó a rendőrnek is összeharapdálta a kezét. Végre is lefűlelték a harcias lakót és a rendőrségre kísérték, honnan kihallgatás után átkísérték a vizsgálóbíróhoz.

* **Medve helyett a vadászt.** Vaskóh-ról írja levelezőnk, hogy f. hó 21-én délután a szomszédos valányádi határban egy hatalmas barna medvét vettek fűzőbe a parasztok. Két gazda fegyverrel a nyomában volt a hatalmas vadnak. Az erdőszélben szembe kerülve két oldalról egyszerre akartak a medvére lőni s a két vadász a medve helyett egymást találta. Az egyik ember halálos sebével a belényesi kórházban kinlódik.

* **Tettenért tolvaj.** A nagyvásártéren tegnap délelőtt Papp János rojti földműves a vízvezetési kútnál ivott. Ezt a pillanatot felhasználta Lakatos Anti lopásért többször büntetett cigány és gyors elhatározással bele nyult Papp János labjába zsebébe, hogy az ott sejtett néhány koronát kicsenye. Azonban rajta vesztett vállalkozásán, mert Papp elkapta a kezét és a mindenképpen szabadkozó tolvajt átadta a rendőrnek. A tetten kapott tolvajt letartóztatták.

* **Kiadtak egymáson.** Tézsla József diószegi 18 éves suhancz hétfőn reggel a kispiazi rendőrnél panaszt emelt, hogy 10 koronáját ellopta egy Sanyó Mihály nevezetű társa. Sanyó beismerte a lopást azon hozzáadással, hogy Tézsla is lopta a pénzt mástól. A rendőrségre került két jó madár aztán beismerte, hogy vasárnap este a Félix fürdőben Tézsla

József több paraszt suhanczcal fürdött, még pedig azok költségére és csupa hálából az egyiknek 19 korona pénzét ellopta. 9 koronát még az éjszaka elmulattak közösen, tizet pedig elloptott tőle mulató cimborája Sanyó. A jómadarak lezárattak.

* **Verekedő tizedes.** Az elmult éjszaka Schönberger Gyula 37-es tizedes az utcán összeverte Varga István cipészsegédet. A garázdálkodó katonát a rendőrségre hozták s innen a katonai őrző kezébe került. A verekedő hadfi bizonyára meglakol hősködéseért.

* **Orbán napja.** A gazdák utolsó veszedelmes napja: Orbán van ma. Azt tartják ugyanis, hogy Orbán galibát csinál s tönkre teszi a gazdák reményességét. A szárazságtól eltekintve, szerencsére eddig még nem volt semmi veszedelem. Bizunk, reménykedünk, hogy talán megóv bennünket az ég Ura a csapásoktól.

* **Csak 10 korona egy fonográf.** A p.-szőlősi postahivatalba pár hét óta mindennap beállított egy fiatal sihedér, aki utalványokon a részére érkezett 10 koronákat felvette. Vasárnap aztán a csendőrség rátette a kezét az ismeretlen kilétű s már a postahivatal keze elője előtt is gyanússá vált alakra, akiről hamarosan kiderült, hogy *Ullmann* Frigyes beszercei születésű 17 éves talmudista s jelenleg Kolozsvári-utca 35. sz. a. lakott. A szélhámos több fővárosi napilapban hirdette, hogy másutt 100 koronán megszerezhető fonográfokat ő csupán 10 koronáért bárkinek megküldi és pedig Pecze-Szőllősről, ahová is a pénz megküldendő Baron Simon és Társa cég címére. A szélhámosnak többen felültek és az ország minden részéből eddigél már tizennégy oly naiv ember akad, aki sürgősen postára tette a tíz koronát a fenti címre. Ullmann aztán egy sajtókezelőleg hamisított közszégi bizonyítvánnyal igazolta a postahivatalnál Pecze-Szőllősről, hogy ő a Baron-cég megbízottja és nyugodtan szedte fel az apránként eddig érkezett 140 koronát. A csendőrség tegnap behozta Nagyváradra és a rendőrséggel egyetemben házmotozást tartott nála. Ez alkalommal egy kis kézirnyomda, üzleti hirdetések és levelek is előkerültek. Ullmannot átadták a kir. ügyészségnek.

* **Őrült a nagyplaczon.** Egy szerencsétlen teremtés került ünnep másodnapjauak éjjelén a rendőrségre. Machin Krisztofori olasz származásu erdőmunkás, ki a Wilgerodt művek pétrósi fatelepén volt alkalmazva, megbomlott aggyal beszökött Nagyváradra s a nagyvásártéren futkosott. Az üdözési mániába szenvedő elmebeteg tegnap délelőtt a helybeli elmeógyógyintézetbe helyezte el a rendőrség.

* **Megrögzött tolvaj.** Antal Károly lopás miatt már háromszor büntetett és Nagyváradról kitiltott c.-avargó, szombat d. e. *Wertheimstein* Alfréd korona-utczai házába egy alkalmas pillanatban beosont és onnan a folyosón kiakasztva levő kabátot ellopta. Tetét észrevették a házbéliek s átadták a tolvajt az előhívott rendőrnek. Kihallgatás után átadták a nagyvárad kir. ügyészségnek.

* **Találtak egy börtáskát.** benne egy gyűrűt és kétszem czukrot. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

* **Egy új női divatruház.** A Zöldfa utca 47. szám alatt a jóhírű *Kovács L. és Társa* cég egy új, diszes divatruházat rendezett be, a közönség kíváncsainak teljesen megfelelően melyre ez uton hívjuk fel olvasóink figyelmét. Bővebb felvilágosítást nyújt a cég lapunkban közölt hirdetése.

EGYESÜLETEK.

* **A vidéki hírlapírók közgyűlése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége hétfőn tartotta országos gyűlését Budapesten, az „Ottón» nagytermében, a tagoknak igen élénk

részvétel mellett. Kulinyi Zsigmond elnök a megnyitó beszédében élesen kikelt a vidéken *mindenfelé felburjánzó krajczáros lapok ellen, melyek a vidéki sajtó színvonalát és tekintélyét lesüllyesztik s az újságírói proletariátust szaporítják.* Szóvá tette az elnök a kereskedelmi miniszteriumnak a vidéki lapok irányában a vasuti jegykedvezmények engedélyezése körül követett szűkkeblű és meg nem érdemelt elbánását, mely ellen a szövetség kérvényezése és küldöttség útján fog orvoslást keresni.

Palóczy László titkár előterjeszti az évi jelentést, mely szerint az összes vagyon 108,000 korona. segélyekre a lefolyt évben 2000 koronát utalványoztak. Adományok útján a vagyon 1903-ban 2650 koronával gyarapodott. Alapító tagokul beléptek Nagyvárad, Brassó, Kaposvár, Kecskemét, Nagy-kikinda, Nyiregyháza, Szabadka, Kassa, Székesfehérvár városok, pártoló tagokul Baja, Szatmárnémeti és Miskolcz. A sajtó-egyesületének felhívására a szövetség hozzájárul a kiállítások körül elkövetett sajtó-visszélések megszüntetéséhez.

A titkár által előterjesztett *választott bírósi szabályrendeletet* a közgyűlés egyhangulag elfogadta; a tagok felhivatnak, hogy ezt a testület vizsgáljaik elbirására minél sürűbben vegyék igénybe.

Benedek Arpád felpanaszolja azt a szűkkeblű eljárást melyet a kereskedelmi miniszterium a vasuti jegykedvezmények engedélyezése körül ezuttal a vidéki sajtóval szemben tanúsított. Hosszabb vita után elhatározta a közgyűlés hogy nagyobb küldöttséget m. neszt a miniszterelnökhöz és a kereskedelmi miniszterhez, kiknek behatóan indokolt kérvényt fog átnyújtani s a küldöttségben való megjelenésre félkéri a sajtó iránt rokonszenvet tanúsító országgyűlési képviselőket is.

Dr. Kovács József (Miskolcz) és *Förster* Rezső dr. (Miskolcz) felszólalásai után a jövő esztendei közgyűlés megtartására Miskolcz városa lett kiszemelve.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

* **A Pázmány-egyesület ünnepe.** Az Országos Pázmány-egyesület le atarván róni kegyeletét ama nagy egyházfejedelem emléke iránt, akinek nevét zászlajára tűzte, választmányának egy korábbi határozata értelmében az egyesület tagjainak és Pozsony város kath. körének részvételével ez évi május 29-én korszorut helyez pozsonyi sírkövére és emlékélt irodalmi ünneppel üli meg.

Pozsony városában nagy rokonszenvenvel és kitüntető előzékenységgel készülnek fogadni a kath. írók egyesületet.

A részvételre legkésőbb e hó 25-ig lehet jelentkezni *dr. Margalits* Ede egyesületi elnök-nél (Budapest, VII. Kertész-utca 20. szám) mind a szükséges bejelentés, mind pedig a végett, hogy a vasuti igazolvány megküldhető legyen. Sürgős esetben az igazolvány a nyugoti pályaudvaron is átvehető lesz, az I. oszt. váróteremben, félórával az indulás előtt.

Az ünnep programja:

1. Vasárnap, május 29-én, reggel 8 órakor indulás a nyugati pályaudvarról. Megérkezés Pozsonyba 11 órakor. Fogadás. Elhelyezés. D. e. 11 és fél órakor szent-mise a Dómban, ahol Pázmány Péter van eltemetve, szent mise után a korszoru elhelyezése. — 2. Délben 1 órakor diszlokoma a Zöldfa-szállóban (Palngyai) rendezi a Pozsonyi bizottság. A Párty Sándor által adományozott Pázmány-serleg felavatása. — 3. Délután 4 órakor az egyesület vándorgyűlése és irodalmi ünnep a régi primási palota disztermében.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az ünnepen résztvevők számára azt a kedvezményt engedélyezte, hogy gyorsvonatra is érvényesítve II. oszt. jeggyel az első, III. oszt. jeggyel a második osztályon utazhatnak.

MULATSAG.

A Peczeszöllösi Önkéntes Tüzoltó-Egylet Jéppince-helyiségében 1094 évi május hó 29-én saját pénztára javára zárkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj személyenként 1 kor. Felülfizetések köszönettel vétetnek. Izletes ételekről és italokról gondoskodik a vendéglős.

SPORT.

Czellövés. A polgári lövöldében május hó 23-án megtartott megnyitó Királylövészeten 620 lövésből kört talált 432, összesen 2517 kör, 98 taraczk, 30 mély és egy szeg lövéssel. **Lövész-király lett Rimler Károly 30 foku szeglövéssel.**

A tizenkettes körbe lőttek: Mezey Mihály 6, Rimler Károly 3, Török László 2. és Vomácska József egyet. Tizenegyes körbe: Mezey Mihály 7, Rimler Károly 4, Török László 5, Vomácska József 2 és Kelen Béla egyet.

Taraczk lövések: Mezey Mihály 27, Rimler Károly 27, Török László 23, Vomácska József 17, Kelen Béla 2 és Mihály Lajos dr egyet.

Díjakat nyertek mélylövészekre. A királyi jelvényt Rimler Károly, az arany díjat Mezey Mihály, ezüst díjakat Török László, Rimler Károly, Vomácska József és Kelen Béla.

Körlovésekre: aranydíjat Török László, ezüst díjakat: Rimler Károly, Mezey Mihály, Vomácska József és Kelen Béla nyertek.

Közönség köre.*

Tek. Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának 22-ik számában a hirdetési rovatban azt olvastuk, hogy a Félix-fürdő megnyitására a **Békéscsabai első zenekar** szolgáltatja a zenét.

Ez ellen tiltakozunk, mert ez nem való, a mi zenekarunk **Kernáts Jánossal**, a Püspök-fürdő kérlőjével szerződött; és május 14-től már itt is vagyunk zenekarunkkal s naponta a program-zenét pontosan lejátszuk.

Alázatos kérésünk a tek. Szerkesztő urhoz, hogy e hibát sziveskedjen helyreigazítani.

Alázatos szolgálói:

Purcsi testvérek.

NYILTTÉR.

Jelzálog-kölcsön.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint **Nagyváradon, Lakatos-utca 4. szám alatt**

jelzálog-kölcsönt közvetítő irodát nyitottam.

Közvetíték előnyös feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsönöket 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre 4, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5%-os fél éves részletekben, melyekben a kamat és tőke törlesztése belefoglaltatik.

Előnyös feltételek mellett **konvertálók árúga kamatozású kölcsönöket.**

Levéltre készséggel válaszolok. Telefonszám: 362. helyben és vidékre.

Sztringó Antal.

Özv. Jüngling Józsefné

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpáralkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA, (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylen-lámpa, légtömő és gummiköpenyben**, Szakszerűen berendezett **nagy javító MŰHELY.** — **Emalírozás nélkülezés** és bármilyen **javítások** pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányu

Rössler, Jauernig, Ausztria és Stirián

kerékpárok

vannak állandóan raktáron.

Becsés pártfogását, kérve vagyok kiváló tisztelettel

370

Özv. Jüngling Józsefné.

Az első magyar vitorla-vászon-, és jutaáru-gyár nagy raktára

Radó Samu és társa

Nagyvárad, Kossuth (Sas) utca. Bihar kávéházzal szemben.

Hazai ipar! Telefon szám 240. Gyári árak

Mindenféle Gabona zsákok. Lisztes zsákok. Gyapju zsákok. Szalma zsákok. Heremag zsákok. Só zsákok. Zsák vásznak.

Vízhatlan Asztal ponnyák. Cséplő ponnyák. Kazán ponnyák. Sátor ponnyák. Székér ponnyák. Rostáló ponnyák. Repce ponnyák.

Ponyva vásznak.

Az Első magyar len- és jutaáru-gyár eredeti árszáma szerint árusítanak.

Gépszijak, varró- és kötő-szijak, bocskorok minden méretben; továbbá elsőrendű gépolajok, towotte gépkenőcs, kocsikenőcs s más e szakba vágó gazdasági cikkek nálunk beszerezhetők.

Szegedi kenderfonó-gyár kiváló gyártmányai: kender- és len-zsákok, gazdasági kötelek, zsinórok, gurtnik, kéveköttelek, tömlők, kender, kőcz stb. állandóan raktáron vannak bármely mennyiségben. — **Viszontelárusítók árkedvezményben részesülnek.** — A t. gazdaközönséget szolid kiszolgálásról előre is biztosíthatjuk. 698

Kiváló tisztelettel

Radó Samu és tsa

zsák és ponnyakölcsönző intézete!!

TAVIRATOK

Német kereskedelmi szerződések.

Bécs, május 24. (Saját tud. táv.) A német kereskedelmi szerződések megkötésére már megtörténtek az előkészületek s a jövő hónapban a monarchia két kormányának megbízottjai Berlinbe utaznak a szerződés megkötésére.

Alfonz király Berlinben.

Berlin, május 24. (Saját tud. táv.) Alfonz spanyol király a hadgyakorlatokra Berlinbe utazik s meglátogja az összes német tartományi uralkodókat is.

Az orosz sajtó a Vatikáni konfliktusról.

Pétervár, május 24. (Saját tud. táv.) Az orosz sajtó elítéli Franciaország szakitását a Vatikánnal s hosszasan fejtegetik a hírlapok, hogy kár csak Franciaországra háramolhatik.

Osszeomlott iskola.

Metz, május 24. (Saját tud. táv.) Metz mellett egyik kis városkában éppen akkor omlott össze az iskola, mikor a gyermekek hazafelé indultak. Több gyermeket maguk alá temettek a romok. Hat kis lány meghalt. Többen súlyosan mebesültek.

A háboru.

London, május 24. A Reuter-ügynökség arról értesül Pétervárról, hogy az oroszok a levegőbe robbantották a Vladivosztoknál megfeneklett Bogatir nevű cirkálóhajót, mert nem tudták a hajót felszabadítani. Az ágyukat azonban előbb partraszállították.

Port Arthur ostroma.

Páris, május 24. Port-Arthur parancsnoka kirohant s az elkeseredett harcban 1000 orosz és 150 japán pusztult el.

A japán hadosztály partra szállása.

Páris, május 24. Niucsvangnál új hadosztály szállott partra. Elválták a port-arthuri vasutvonalat s Port-Arthur ostromára készülnek.

Kolera a háboruban.

Peking, május 24. A japán csapatokban kiütött a kolera.

Eddig mintegy 30 megbetegedés történt.

A betegek három napig kinlódtak s mind elpusztultak.

Khina fegyverkezik.

Sanghai, május 24. A Standard jelenté, hogy Khina erősen készülődik a háborura s modern európai eszközökkel szereli föl hadseregét.

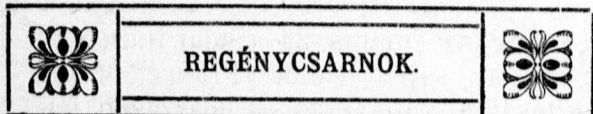
Betiltott szerb népgyülés.

Eszék, május 24. A helyi hatóság a közrend és közbiztonságra való tekintetből betiltotta a mára Tenjére egybehívott radikális szerb népgyülés megtartását. A gyűlést összehívók ezt a határozatot megfélembtezték.

Loubet a tornatanitókhoz.

Arras, május 24. Abból az alkalomból, hogy a tornászó-egyletek szövetségének zászlóját átadták az arrasi tornászó-egylet elnökének, Loubet köztársasági elnök üdvözölte a tornatanitókat, kik a fiatalságot testileg és erkölcsileg katonákká nevelik pályájukra. Csak erős hadseregen és tengerészeten — mondá az elnök — alapul a béke és biztonság.

Ez alapelv igazságáról az események tanuskodnak. Összes erőnek oda kell irányulnia, míg megadjuk az új nemzedéknek a szükséges erőt arra, hogy az országban és a külföldön is biztosítsák a békét. Ha ezt megteszszük, kötelességünket teljesítjük és becsületet szerzünk a köztársaságnak.

ÉVA.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 12

— A legnagyobb viszályok keletkeznek abból Európára — mondja Jaczkovicz bácsi.

— Kivándorlás — véli egy mellette ülő.

— A statisztika igazolja, hogy a kivándorlás nem szünteti meg a túlnépesedést.

Swiatecki hirtelen felemeli a fejét és ponty szeméit a beszélőre irányozva mondja:

— Akkor minálunk a kínai szokásokat kell meghonosítani.

— Engedelmevel, hogy gondolja a kínai szokásokat?

— Chinában joga van a szülőknek a gyenge gyermekeiket megfojtani. Nálunk pedig a gyermekeket kellene feljogosítani, hogy a hígvelejt szülőket kiirtsa.

A vilám betűtött, a szörnyűség a tetőpontra hágott, a pamlag a nézők alatt ropog és én attól tartok, hogy végem van. Suslowski szeméit behúnnya és egy időre néma lett.

Altalános csend.

Rövid, kínos csend után felhangzik jövendő ipam dübölő reszkető hangja:

— Uram, reményem, hogy ön mint keresztény...

— De miért legyek én keresztény? — szakitja félbe Swiatecki vést jósló fejszövalással.

A második villámütés! A pamlag a nénikéssel kezd sütyedni. És én a láztól reszketve úgy érzem, hogy egy örvény tátong alattam. Minden elveszett, szép reményeim meghiusultak.

Hirtelen, mint egy ezüst csengettyűcske Kazia kacagása hangzott föl, utána Jaczkovicz bácsi, anélkül, hogy tudná miért, szintén kacagásban tör ki, én szintén egész önkénytelenül elkezdtem nevetni.

— Pupuskám! — kiált Kazia — Wlodek előre figyelmeztetett, hogy Swiatecki úr egy eredeti különcz, Swiatecki úr csak tréfál, mert én tudom, hogy neki édes anyja van, kinek ő hű, szerető fia.

Kazia nevetése és szavai a figyelmet másfelé irányították, mintán a hort és süteményeket kínáló szolgáló lépett be.

Ugyanaz a szolgáló, ki a multkor a három rubelemet magáénak tartotta. Most frakba bujtatták és oly méltósággal lép fel, mint egy úri szolgáló. Szeméit a tányéron legelietti s emellett oly lassan mozog, mintha szintűlleg tele poharat hordozna.

Már félrei kezdtem, hogy a tálat a földre ejti, de szrencsére aggodalman alaptalan.

Kis idő múlva a boros poharak tele vannak.

Az eljegyzési ünnepélyhez fogunk.

Egy félig felserdült leány egy porcellán tányérral tart, melyben két gyűrű fészlik, szeméi

a kíváncsiságtól kidüledznek és az egész szertartás oly gyönyörrel tölti el, hogy a tányér és gyűrűkkel a magasba ugrik.

Suslowski fölkel, utána a többiek is fölemelkednek, miközben a visszatolt székek zaja hallatszik.

Mély csend áll be. Hallom, amint egy vén asszony azt súgja a másiknak, hogy gyűrűm bizony tisztességesebb is lehetne. Ezen észrevétel dacára is, a hangulat oly ünnepélyes, hogy a legyek a falról leesnek.

Suslowski megragadja a szót:

— Gyermekeim, fogadjátok a szülői áldást! Kazia letérdel, én melléje. Milyen képet vág most Swiatecki, istenem milyen képet!

De nem merek rá nézni, hanem Kazia batiszt ruháját bámulom, mely a kopott szőnyegen nagyon jól fest. A szülők kezéket fejünkre teszik és jövendőbeli ipam folytatja:

— Leányom, a szülei házban legjobb példa volt arra, hogy mi legyen a nő férjének, tehát fölszövegnek tartom, hogy kötelességre tanítsalak, hiszen, reményem, jövendőbeli férjed úgy is útba fog igazítani! De önhöz fordulok, kedves Wlodek úr! — Itt következett egy kis beszéd, mely alatt én egytől százig és újra számolgattam. Suslowski, a polgár, a tisztviselő, az apa, a római Suslowskiak alkalmi nyilik egész lelke nagyságát ragyogtatni.

A szavak, gyermek, szülők, kötelesség, jövendő, áldás, tövisek, öntudat, tisztaság és efélek a fülembé zúgnak, mint a darázs-méhraj, fejemet körül zsongják, nyakamat és üstököt szúrják.

Alkalmasint a nyakkendőmet nagyon szorosra kötöttem, mert igen rosszul érzem magam.

Suslowski asszony zokogását hallom, mely nagyon megindít, mert nagyon jó tisztességes asszony, — hallom a gyűrűk csörmpölését, melyet a tánczó testvérhűg tart a kezében egy tányéron.

Jézus Mária, milyen képet vághat Swiatecki.

Végre felálltunk. A cousine szemem elé tartja a tányért. Kaziaval gyűrűt cserélünk...! El vagyok jegyezve! Azt hiszem, már készen vagyunk, pedig korántsem. Suslowski felszólít bennünket, hogy kérjük a nénikék áldását.

Megteszszük.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Országos tej szövetség.

Galambos Sándornak, a Bácsmezei Gazdaszövetség igazgatójának és Panczef Károly Mindszenti Tejszövetkezei igazgatójának közreműködése és buzdításai segítségével sikerült a dz Cicetricis alispán által kezdeményezett tejszövetkezetet megalakítani. A csongrádi magyar gazdák nagy lelkesedéssel választották meg az igazgatóságot, felügyelő-bizottságot. A tejszövetkezet védnökéül: Tallián Béla földmivelésügyi minisztert választották meg, kit táviratilag üdvözöltek. Üdvözlőt küldtek még Sierban János tejjgazdasági országos felügyelőnek. Cicetricis alispán a vármegye minden községében szándékozik tejszövetkezetet létesíteni.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1904. május hó 23—24. napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 15.— 14.80. Kétszeres buza 12.60—12.20. Rozs 12—11.60 Arpa 11.20—10.60.— Zab 10.40—10.20. Tengeri 10.20 10.20 Borsó 32.— Lencse 36.— Bab 17.— Köleskása 24.— Burgonya 5.20 100 kiló lángliszt 28.60. Zsemlyelisz 27.80. Fehér kenyér liszt 27.40. Barna kenyér liszt 25.— Széna fu-

varral 4.40. Sózott szalonna 164.— 6 kiló zsúp-szalma 20. 150 dkr. alom-szalma — 12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.— Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus I. oszt. 1.12. Marhahus II. o. 1.04. Marhahus III. o. — 96. 1 liter ó-bor 1.— 1 liter új-bor — 64. Pálinka — 72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.— 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.— 1 mm. olvasztott faggyu 68.— 1 mm. szappan 48.— 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 htr ó-bor 60.— 1 htr új-bor 34.— 1 mm. méz 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 mm. kendermag 22.— 1 mm. köles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 60.— 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 52.— 1 kgr. savanyu káposzta — 24. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus — 73. 1 kgr. vereshagyma — 18. 1 kgr. foghagyma — 53. 1 kgr. hors 2.20. 1 kgr. paprika 400. 1 kgr. barna kenyér — 22. 1 ltr. kőolaj 44.

Forgalmi kimutatás 1904. május 23.
24-én Tiszta buza körülbelül 270 hltr. Kétszeres buza 80 hltr. Rozs 120 Arpa 80 hltr. Zab. 100 hltr. Tengeri 170 Burgonya 150 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb. Félhizott 100 drb. 2 évestől feljebb 110 drb. 1 évestől 2 évesig mintegy 170 drb. Süldő 200 drb. Malacz 220 drb. Hizott marha 150 drb. Jármos ökör 520 drb. Fejős tehén 180 drb. Borju 220 drb. Bivaly 9 drb. Juh és kecske 670 drb. Ló 552 drb.

Marha ártáblázat 1904. május 23-án.
1 pár I-ső rendű jármos ökör 630—750 kor.
1 pár II-od rendű jármos ökör 540—610 k.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 340—530 k.
1 drb fejős tehén 140—350 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—340 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 140—230 k. 1 drb veres borju 26—52 k. 1 db fél éves borju 50—86 k. 1 drb egy éves borju 58—120 k. 1 drb két éves borju 80—200 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 110—116 1 pár fél éves sertés 50—64 k. 1 pár egy éves sertés 70—140 k. 1 pár két éves sertés 110—200 1 drb ló 160—260 k. 1 pár ökör bór 40—50 1 pár tehénbór 26—36 k. 1 pár borjubór 10—20 k. 1 pár lóbor 10—20 k.

Értéktőzsdé

Budapest, máj. 24.

Osztrák hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	585.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, máj. 24.

B uza áprilisra	— — — — —	7.88
Buza október	— — — — —	7.86
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	8.6
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.90

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. máj. 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117.30
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.85
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	— — — — —	89
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.50
Horváth szlavon földtehermentési kötvény	— — — — —	2.06
Magyar nyerelemény-sorsjegy-kölesön	— — — — —	1.61
Tizszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölesön	— — — — —	99.35
Osztrák járdék papirban	— — — — —	99.75
Osztrák járdék papirban	— — — — —	118.50
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	99.20
Osztrák korona járdék	— — — — —	152.50
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	16.15

Osztrák magyarban részvény	7 55
Magyar hitelbankrészvény	648.50
Osztrák hitelintézet részvény	638.50
Párisi vista	19.04
99 frankos arany (Napoleon'dor)	117.25
Németbirodalmi márka	289.17
Londoni vista	95.27
90 márkás arany	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA**Gazdaasszonynak**

Ajánkozik magányos vagy özv. urhoz, 34 éves, keresztény asszony; jártas minden házi dologban, vasal férfi inget, külső gazdasághoz tej kezeléshez, kertészeléshez is ért. Megkeresést kér levélben a „Tiszántul” kiadóhivatalába czimezve „Gazdaasszony” jellige alatt. 771.

Nagyvárad város jog- és gazdaságügyi osztályától

Árverési és árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán 1904. évi június hó 4-ik napján d. e. 9 órakor a városház termében Széchenyi-téri volt városháznak átközlővé való alakítási munkálataira árlejtést fogok tartani; 32 792 kor. 37 fillérrel előirányzott összes munkálatok egy fővállalatnak adatnak ki s ajánlatot szóval vagy írásban csakis egységes számlék engedménnyel lehet tenni.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a vagyis 3280 korona teendő le.

A vonatkozó árlejtési feltételek, tervek, költségvetés, műszaki leírás, egységárak a mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlatot szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet tenni s árverelő kötelesek a fent kitett bánatpénzt árverés idejéig az árverelő küldöttség elnökének kezéhez készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban letenni, illetve zárt ajánlatához csatolni, vagy pedig ajánlatukhoz a városi pénztár által kiállított letéti nyugtát mellékelni.

Azon körülmény, hogy ajánlattevő a feltételeket, terveket, rajzokat és mintákat ismeri s elfogadja a zárt ajánlatokban kifejezendő.

Írásbeli ajánlatok a városi mérnöki hivatalnál díjmentesen kapható „ajánlat” úrlap kitöltésével adhatók be.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad várost azonban csak a törvényhatósági bizottság jogerős jóváhagyása után kötelezi.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az árlejtés eredménye felett szabadon határoz vagyis fentartja magának a jogot arra nézve, hogy az árverés eredményét elfogadhassa, vagy megsemmisítse avagy esetleg más ajánlattevővel szerződhesen.

Nagyvárad 1904 május hó 18-án.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.

Hirdetmény.**A Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság' (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)**

elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-OS** kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítól váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszeres és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

789

AZ igazgatóság.**Az Amerikai Áruház olcsó árai mindenki előtt ismeretesek.****Költözők figyelmébe!****Függönyök, garnitúrák, szőnyegek, madraczok, paplanokból**

igen szépen összeválogatott nagy raktár van.

Ugyszint minden más rőfös divatárú és diszidolgokban szép nagy választék s tekintve a nagy forgalmat, ilyen olcsó árakat egy üzlet sem nyújthat, mint ez

Tisztelettel. 617

„Amerikai Áruház”,

Nagyvárad,

Olaszl, Fő-utca, »Bazár«-épület.

Ne használjon senki mást, mint a**GLOBIN****bőrtisztítószer,** mely minden czipőneműnek eredeti fényt és tartósságot kölcsönöz.Egyed. gyár: **FRITZ SCHULZ jun., Act. Ges EGER és LIPCSE****Magyar műbutorgyár**

részvénytársaság.

Ezelőtt **REISZ és PORJESZ.**

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROKmodern stylben, gazdag válsztékban, **gyári árban.****Szolid, szabott árak!****„JEGENYE”**gyönyörű fekvésű **gyógyfürdő.**

(1600 méter magasan.)

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Vásártelki vasas Moor-fürdők.

11° Lobogó-fürdők.

Igazgató orvos:

Dr. Kazay Kálmán.

J a v a l v a:

kezdődő tüdőbajosoknak, scrofulózikusoknak, angolkórosoknak csusz, vérszegénység, idegesség ellen.

Prospectust küld

751

a kezelőség.

Fehér Jenő

uri és női czipész

Nagyvárad, Fő-utczán lévő Rimanóczy-házban (Fábry-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szives tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorodom felemlíteni, hogy a nagyvárad szakirányu ipariskola czipőszabászati rajzelőadója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városiban mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyvárad czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műveléssel végzek.

Versenyárak

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő.

czipész mester.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utca sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy *teljesen újonnan átalakított és jól gondozott* minden kívánalmat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

743

teljes tisztelettel
KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy **nyári kerthelyiséget** *f. hó 8-án azaz vasárnap* egyik helybeli kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen **megnyitottam.**

Kitünő magyaros étkek, frissen csapolt márcziusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDEGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

A t. Gazdálkodó és Kereskedő urak

szíves figyelmébe!

Saját gyártmányu kötéláru üzletemet

ujabban és *zsák ponyva eladás és kölcsönzessel* bővítettem ki és nagymenyiségben történt bevásárlásaim által azon kedvező helyzetben vagyok, hogy mindenféle *gabona-, lisztes-, kender-, és lenzsákokat, gyapju és szalmazsákokat, vízhatlan ponyvákat u. m. cséplő-, kazán-, asztal-, szekér és sátor-ponyvákat, repce- és rostáló-ponyvákat, vitorla-vásznak, zsák-vásznak, ponyva- és redőny-vásznak, valamint len- és jutadru-gyarak összes gyártmányait eredeti gyári árakban árusítom el, a legmértékesebb kölcsönöndijakat számítok jöminőségű ujszák és ponyvámért is.*

Kötélgyártmányaim

az 1900. évi budapesti fonó- és szövő-ipar kiállításán elismerő oklevéllel,

az 1902. évi pozsonyi mezőgazdasági kiállításán I-ső rendű éremmel lettek kitüntetve.

Allandóan nagy raktárt tartok mindennemű

758.

gazdasági kötélgártmányaimból

zsákzsineg, dohány- és cserkötöző zsinórokból, melyeket kizárólagosan I-ső rendű hácskai kenderből készítették és ezeket, valamint I-a kender és kócot, kéve kötelet és a gazdálkodáshoz szükségeltető összes műszaki cikkekét nagyon jutányos árban árusítom.

Az eddigi b. bizalmat megköszönve, kérem azt új vállalatom iránt is fenntartani, mindenkorra pontos és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítva.

J. Weisz Mór,

Telephon: 229.

= saját gyártmányu kötélárak, zsák és ponyva raktára =

Nagyvárad, Kossuth-u. Andrányi palota.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget értesíti és további szíves látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

Törlesztéses jelzálogkölcsonöket

földbirtokra vagy nagyobb bérházakra

15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 és 60 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik legelőnyösebb feltételek mellett ad, esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál és szükséges felvilágosítással készséggel szolgál

a

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank
Nagyváradon, Teleki-utca.

Ugyanott kölcsönök értékpapírokra, arany és ezüstre jutányos kamat mellett kaphatók.

763

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:
Kert-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, medenczék, járdák, csatornák, szökőkutak, zsilipek, hidak és átvezetők o o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok, csatornacsövek, lépcsők, fedőlapok, esővízfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok, mindenféle műkövek. o o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben.

Terazzo-munkálatok: Szabad. sodronybetétesek repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák aszfaltozása. o o o o o

Elszigetelések aszfaltbitumennel.

Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres szárassá tétele.

Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban lesznek elvállalva.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

662 Beocsini Cementgyári Unió Kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedőlemezek. Kátrány fedőlemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat.

Jutányos árak!

Árak minden vasutállomásra!

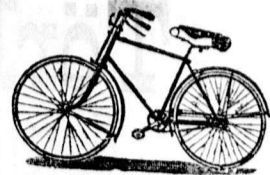

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legújabb **Puch és Helical kerékpárok**

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan
eszközöltetik.

Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
nagy raktára.

Mezey Sándor, NAGYVÁRAD, Szt. László-tér „FEKETE SAS“ épület.

== Gyermekruházati különlegességek, ==

Szalag, csipke, rövid, szövött és bélésárúk raktára,

URI DIVAT CZIKKEK, FEHÉRNEMŰEK a legjobb minőségben.

☞ Női blousok, jupon ujdonságok. ☜

É r t e s i t é s.

Uj! Nagy női divatáruház. Uj!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy
fővárosi mintára berendezett nagy női divatáruházunkat
Zöldfa-utca 147. sz. alatt (Deutsch K. I. üvegkereskedésével szemben)
m e g n y i t o t t u k.

Kovács L. és Társa,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.